

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

SHERLOCK HOLMES

Kayıp Hazine

M Arthur Conan Doyle, modern polisiye türünün kurucu ismidir. Onun kaleme aldığı Sherlock Holmes hikâyeleri, yalnızca suçun çözümünü değil; gözlem gücünün, mantığın ve aklî muhakemenin, karanlık olaylar karşısındaki üstünlüğünü anlatır. Bu anlatı dili ve karakter inşası, kısa sürede dünyanın farklı coğrafyalarında yeni metinlere fikir olmuştur.

İ Sherlock Holmes, Osmanlı coğrafyasında da güçlü bir karşılık bulmuştur. Yazarın eserlerinin çoğu, Osmanlı Türkçesine çevrilmiştir. Bunun yanı sıra onun tarzını taklit eden birçok eser kaleme alınmıştır. Dönemin yayın anlayışı içinde, bu tür metinler, Sherlock Holmes adıyla sunulmuş; fakat Doyle'un eserleri arasında yer almayan, yerli ya da serbest uyarlamalar olarak ortaya çıkmıştır.

K Elinizdeki Kayıp Hazine, bu geleneğin bir ürünüdür. Osmanlıca baskılarında "Üsera Tacirinin Hazinesi" adıyla yayımlanan bu eser, Arthur Conan Doyle'a ait bir Sherlock Holmes hikâyesi değildir. Bunun yerine, Doyle'un oluşturduğu Sherlock Holmes karakterinin uyarlamasıdır.

Bu çalışma, Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış, İktbal Kütüphanesi'nin meşhur hikâyelerinden Polislerin Piri Sherlock Holmes'un Gizli Dosyaları adlı dergide yayımlanan Üsera Tacirinin Hazinesi hikâyesi esas alınarak hazırlanmıştır. Metin, anlatının bütünlüğü ve atmosferi korunarak, günümüz okurunun rahatça okuyabileceği bir şekilde sadeleştirilmiştir.

Eser, Sherlock Holmes'un, geçmişte ticaretle servet kazanmış bir adamın ardında bıraktığı gizemli mirası araştırmasını konu alır. Kayıp bir vasiyetname ve saklanan bir hazine etrafında şekillenen hadiseler, Holmes'u suç ortakları, ihanetler ve karanlık bir yeraltı dünyasıyla yüz yüze getirir. Hikâye, servetin ardındaki insanlık dışı suçları ve adaletin kaçınılmazlığını merkeze alan sürükleyici bir dedektif macerasıdır.

Bu eser, bir yandan Sherlock Holmes geleneğinin Osmanlı edebiyatındaki yansımalarını gözler önüne sermektedir. Diğer yandan geç dönem Osmanlı polisiyesinin dilini, üslubunu ve hayal dünyasını, bugünün okuruyla buluşturmayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle Kayıp Hazine, yalnızca bir dedektif hikâyesi değil; aynı zamanda edebiyat tarihine açılan bir pencere niteliği taşır.

Faruk ÇINAR

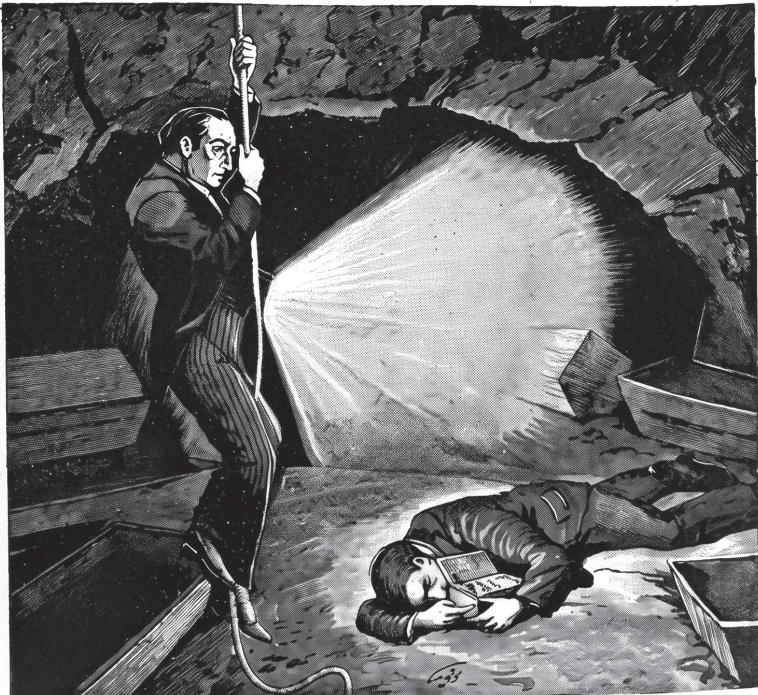
دوسیه : ۱۳

اقبال کتبخانہ سنک مشہور حکایہ لرنڈن

پولیسرک
شیرلوق ہولیسر
پیری
کیزلر وینسیر

اوسہ رنجی دوسہ : اسرار جرنیل جرنیل

صاحب وناشری : اقبال کتبخانہ سی

مترجمی : راغب رفقی

Çalınan Vasiyetname

Harry Tacson uzun süre baktıktan sonra meşhur dedektife:

- Efendim, bugün çok meşgul olduğunuzu görüyorum. Sizi gören, uzun zamandan beri okumaya dalmış olduğunuz bu gazetede çözülecek bir vaka veya takip edilecek önemli bir iş bulduğunuzu düşünür, dedi.

Sherlock Holmes elindeki gazeteyi masanın üzerine bıraktı. Yardımcısına dönerek:

- Sevgili dostum, yanıyorsun. Şurada gördüğüm bir ölüm ilanı beni birkaç dakikalığına geçmişe götürdü, dedi.

- Ölen kişi akrabanız veya tanıdığınız biri olmalı, öyle mi?

- Hayır. Bu gazetede öldüğü ilan edilen adamla hiçbir alakam yok.

- Öyleyse neden bu kadar düşündünüz?

- Çünkü tesadüfen bu adamın hayatına karıştım. Ömrüm boyunca cinayetler ve belalar ile dolu böyle garip bir hayat görmedim.

Harry Tacson, masanın üzerindeki ve yerdeki gazeteleri topladı. Ara sıra da hocasının düşünceli yüzüne bakıyordu fakat bir şey sormaya cesaret edemiyordu. Ancak bu ölen adamın hikâyesini öğrenmek için âdeta can atıyor ve çok merak ediyordu.

Meşhur dedektif öğrencisini çok iyi tanıdığı için bir süre daha sustuktan sonra soğukkanlılıkla şu birkaç sözü söyledi:

- Bu adam tüccardı! Gazetede ölüm ilanını okuduğum adamı, kendisine yaptığım küçük bir hizmet sebebiyle tanımıştım. Bütün sırlarını bana anlatmıştı. Bu yüzden hayatına dair tüm detayları öğrenmiştim. Yakın zamanda birilerinin bizi ziyaret edeceğini düşünüyorum.

Gerçekten de az sonra keskin bir zil sesi işitildi. Harry Tacson kapıyı açtı. Uzun boylu ve düzgün görünümlü bir adam içeri girdi. Gelen ziyaretçinin yüzünde heyecan ve korku belirtisi fark ediliyordu. Misafir, kısık bir sesle:

- Ben, noter memuru Meter Oberyn'im. Bay Holmes'a haber verin! Çok önemli bir mesele için onu görmem lazım, dedi.

Bir dakika sonra Dedektif Holmes'un yanındaydı.

- Bay Holmes, delikanlı, ismimi söylemiştir. Tehlikeli bir mesele için geldim. Yardıma ihtiyacım var.

Sherlock Holmes, dalgın dalgın önüne baktı ve yavaş yavaş:

- Meter Oberyin, noter memuru. İsminiz, bu değil mi?

- Evet, bu, ihtiyar tüccar Firmont'un bana verdiği isim.

- Firmont mu? Firmont'tan bahsediyorsunuz öyle mi? Bunun için geldiniz değil mi? dedi ve gülerek muhatabının cümlesini tamamladı.

Noter memuru, hiçbir şey demeden Dedektif Holmes'a birkaç saniye baktı.

- Sizin çok maharetli ve zeki olduğunuzu söylüyorlar. Bu özelliğinizi gözlerimle görmeme izin verin lütfen!

- Eğer sizi memnun edecekse beni tereddüt etmeden deneyebilirsiniz. Sanırım beni size anlatırken biraz abartmışlar. O yüzden yanılacağınızdan korkuyorum.

Noter memuru, biraz duraksadı ve:

- Biraz önce Firmont'u tanıdığınızı söylemiştiniz değil mi? diye sordu.

- Evet, seneler önce kendisini bir kere görmüştüm.

- Öyleyse size niçin geldiğimi söyleyin lütfen Bay Holmes.

Sherlock Holmes, muhatabını dikkatle süzdükten sonra ciddi bir tavırla:

- Ölen ihtiyar tüccar Firmont'un vasiyetnamesiyle alakalı danışmak için geldiniz.

